

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de vitiis

Wilhelm <Lyon, Prior>

[Basel], nicht nach 1475

Ad detestationem gule faciunt xiiii. Prima pars

[urn:nbn:de:bsz:31-308070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-308070)

7
magis timendus est vnus peccatum mortale quam omnia illa Ad hoc autem quod nos deam? ita fugere peccatum pertinet quod legitur Ecce xxi. quasi a facie colubri fuge peccatum Et illud Seneca cum hominibus pacem habeat cum vicinis bellum. et item vicia sine modo et sine ordine persequenda sunt quia modum et ordinem non habent.

Incipit tractatus de vicio gulae.
De ordine dicemus de vicio gulae Primo dicemus de hiis quae faciunt ad detestatos huius vicii Secundo de speciebus eius Tertio de satellitibus quibus vitium viciu istud Quarto de remediis contra hoc viciu
Ad detestatos gulae faciunt xiiii. Prima pars.
Qatuordecim autem sunt quae faciunt ad detestatos huius vicii Primum est hoc quod natura dissuadet nobis illud. vnde legitur in scientia naturali quod inter animalia magnorum corporum nullus dedit natura tantum primum os secundum corporis quantitate sic homini quod sine dubio factum est ad emendationem temperantiae et detestatos gulositatis. Secundum est hoc quod viciu istud est reges demonum vnde matth. xii. Cum immundus spiritus exiit ab homine ambulat per loca arida et re. et non inuenit requiem. vnde legio demonum dixit domino ut legitur matth. viii. Si eicis nos hic mitte nos in gregem porcorum quod dominus promisit eis postquam enim aliquis quasi porcum vicio gulae subditus demonum hirculū est. vnde dicitur glo. nisi quis more porci vixerit dyabolo peccatez in eo non accipit Tercium est multiplex iniuria proximi quae sequitur ex vicio isto Triplicem autem iniuriam proximi quae sequitur ex vicio isto ponemus ad primum Prima est proximi corruptio. vnde in psalmo Sepulchrum patens est guttur eorum ad terram homo qui se inebriat vespere os fetidum habet sequenti mane ad modum sepulchri Sed ad corruptos mali exempli possunt referre malo enim exo corrupti gulosi proximos suos Ad quod pertinet quod legitur ad rom. xii. Si propter cibum tuum frater tuus contristatur. iam non secundum caritatem ambulas. noli cibo tuo illum perdere pro quo christus mortuus est. Et in epistola Iude. ii. de gulosis dicitur. Non sunt in epulis suis

5.
macule cōiuiātes non solum sūt maculē ymo sūt macule ali
os maculātes suo exēplo. **S**ecūda iniuria est q̄ vnus gulosus
expēdit in piscib⁹ vñ xx. paupes satis haberēt de pane in
quo frēs suos portōne eoz defraudat omnes fideles frēs
sūt. **Vñ** bern. noli putare gratiū euz q̄ impēdis pximo vel
nolis debitor es. **T**ercia iniuria est cōiucia et verbera que
ebrii et varijs repleti ferculis solenē inferre vicinis suis.
tumultuosa enī res est ebrietas vt legit̄ p̄b. xx. **Q**uarto
facit ad detestatōem huius vicij mltiplex cōtumelia dei q̄
sequit̄ ex vicio isto. ex quib⁹ septē ponem⁹ ad p̄s. **P**ria
est qz viciū istud vilissimā creaturaz deficiat v̄trez suū. iux
ta illud apli ad. phi. iij. quoz deus venter est. vbi dicit
aug⁹ hoc ab homie colit̄ q̄ p̄eteris diligit̄ ydolatria ista
deterior est in hoc ydolatria paganoz qz illi auro ⁊ argēto
et marmoreis lapidib⁹ honores diuinos impēdere solēt. s̄
gulosus v̄trem p̄ deo honorat qui est quasi latrā. **I**n hoc
videt̄ hoc viciū detestabili⁹ esse cūctis alijs vicijs. **S**ecūda
cōtumelia est qz de tēplo spūllācti coq̄naz facit. vñ. ij. ad
cori. vj. vs enī te plus dei viuū estis. de hoc tēplo facit eo
quīnaz qui a deo se implet cibis ⁊ potib⁹ ⁊ ignicul⁹ natu
ralis nō sufficit illd decoquere. s̄ tanq̄ ex lignis viridibus
vel hūidīs fumū p̄ducit qui hoīez pigz ⁊ s̄pnoletuz red
dit. **T**ercia detestabilia est qz aīam que ymago est btē t̄nitatis
multū deturpat obscurādo eam. vñ in hoīb⁹ qui laborāt vi
cio isto implet̄ illd v̄bū p̄he. **D**emigrata est facies eoz
sup̄ ea bones. **Vñ** iero⁹. nihil ad deo obruit̄ intelligēciam v̄
cōmellatō ⁊ ebrietas. **Q**uartuz est qz hoc viciū multuz elō
gat a deo. ad qd̄ p̄tiet qz d̄r in p̄s. **I**n chamo ⁊ freno max
illas eoz cōstīge qui nō approximāt ad te. **N**ō approximā
tes ad d̄m sūt hoīez cibo ⁊ potu se replētes quib⁹ optat
dāuid magis ac mag⁹ ostīgi maxillas idest p̄ci⁹ victualia
dāri vt sic saltez cogātur approximare sic accipiē famelic⁹
ad d̄m. **Q**ntū est qz viciū h̄ dei obliuioez induc̄. vñ in osee
xij. saturati sunt et eleuauerūt cor suum et obliui sunt mel

6.
Sextus est q̄ deum blasphemat. vñ sup illud. j. ad cori. x.
siue comeditis siue bibitis omnia ad gl̄iam dei facite dicit
aug⁹. si qd̄ māducas et bibis ad refectōem corpis sumis
sustētationemq̄ mēbroz gr̄as agens ei qui tibi mortali et
fragili tribuit ista supplemētōz solacia. cib⁹ tu⁹ et pot⁹
tuus laudat deum Si vero modus nature debitus in mode
ratione edacitatis excedas et vinolēcia te in gurgites quā
tallibz dei laudes lingua tua resonet. vita tua blasphemat
sicut formositas opis artifices laudat sic ei⁹ deformositas
eum qd̄ammō blasphemat **S**ero⁹ valde absurdus est nimia
saturitate velle honorare factum quē scimus deo placui se
per ieiuniū. quidaz sanct⁹ v̄ter receptaculū ciboz omēs
hoim labores et momētanea gule blādimēta stercoris sine
cōdemnat idest vana fūisse pbat. vñ male viuēs creatore
suum blasphemat **S**eptimū est q̄ hoc vicium contempnit
deum ⁊ q̄q̄ deus h̄t. vñ **S**lau qui tenet figurā guloz. di
cit gen. xxv. quid mihi pderūt p̄mogenita ⁊ paucis inter
policis subdit et abiit p̄cipiens q̄ p̄mogenita vendidiss̄
De gulosis v̄z est illud q̄ p̄ nihilo habet terraz desira
bilem et illud tren. j. d̄ derūt p̄ciosa queqz p̄ cibo ad refo
cillācias aimas **A**n̄tuz q̄ facit ad detestatoez hui⁹ vicij est
hoc q̄ viciū istud inq̄inat mēbz illud in quo magis inde
cens est immūdicia qm̄ in alio mēbro **I**n ore n̄m⁹ tollera
bilis est immūdicia qm̄ in alio mēbro dupliti r̄one. **P**rimo
p̄ter nobilitatē mēbri **S**ecdo quia p̄cētis mēbris deputa
tus est diuino officio. **S**extus est q̄ p̄ma p̄hibitō quā dñs
dedit data fuit cōtra viciū istud. vñ gen. ij. de omni ligno
p̄disi comede. de ligno autē scie boni et mali ne comedas.
Septi⁹ est h̄ q̄ viciū istud laqueus est in via p̄ qm̄ necesse
est nos ire et ideo magis timēdum est nobis. vnde dyabo⁹
hoc vicio hoim temptauit cum ess̄ in p̄diso ⁊ in statu in
nocēcie **I**sto etiā vicio p̄mo aggressus ē tēptator filiū dei
Vnde gre. loquēs de illo verbo de necessitatibz meis erue
dicit necessitates corpales hoc habet piculosū q̄ in eis sepe

minime dimoscit qui d contra eas vicio vel utilitatis studio
agatur. **H**as necitates p̄sta cupit euadere sciens plez qz
voluptatus culpas occasione necessitatis prūpe. **A**it aug
sumēda sūt alimēta tanq̄ medicamēta. s̄ dum ad quietez
sacietatis ab indigēcia trāsitur in ip̄o trāsitū laque⁹ con
cupie insidiat̄. frequēter enīz dum hoc fit adiūgit se quā
si p̄dissequa piculosa iocūditas et plusq̄z p̄currit vt et⁹
causa fiat q̄ causa salutis fieri debuit et gaudet infelix aia
vt obtētū salutis obumbret, negociū voluptatis. **D**etauū
est hoc q̄ tociēs in euāgelio exp̄mit̄ tormētum huius vicio
reddēdum. vñ pluries dicit dñs in euāgelio. ibi erit fle
tus et stridor denciū. et dicit glo. qui de edacitate gauisi
sūt. et luc. xvj. mitte lazaz vt intingat extremū digiti sui
in aquā vt refrigeret linguaz meaz qz crucior in hac flāma
Nono facit ad detestatōem hui⁹ viciū mltiplex malū pue
mēs ex hoc vicio. **E**t p̄mo enumerem⁹ mala q̄ in sacra scri
ptura repiūtur euemisse occasione gule. **S**edo mala q̄ eue
niūt quotidie hīs in quibz est viciū istud. **P**rimo enīz oē
currit nobis q̄ viciū gule in m̄e n̄ra eua occasio fuit oim
maloz. **S**edo legit̄ gen. ix. q̄ noe qui p̄fect⁹ fuit in gn̄a
tōmb⁹ suis vicio isto deuict⁹ sic bibēs enīz vinū inebriat⁹
est ⁊ nudat⁹ in tabnaclō suo. **T**ertō legit̄ gen. xix. q̄ loth
quē sodoma nō vicit vīno inebriat⁹ duplicēz incestuz com
misit. **Q**uarto legit̄ gen. xxv. q̄ esau vicio isto dignitatem p̄
mogemiture amisit. **Q**into legit̄ gen. xl. q̄ pharao faciēs
cōiuiū grāde mgr̄m pistoz suspēdit. vicio etiaz gule po
pul⁹ isrl̄ iraz d̄i meruit. vñ in ps. **A**dhuc esce eoz erāt
in ore ip̄oz ⁊ ira d̄i ⁊c. ⁊ ij. reg. xij. **A**bsolō fecit diuiciū
et interfecit fr̄em suum amon cum temulētus esset vīno. **E**t
de holoferne legit̄ Judich. xj. q̄ bibit vinū multuz nimis
quātum vna die nunquaz biberat in tota vita sua. et inter
fectus est a **J**udich. **L**egitur etiam in principio **J**ob q̄ fi
lij **J**ob bibentes vīnum in domo fratris sui primogeniti op
p̄si sunt. **E**t dicit greg. **I**n maioris fr̄is cōiuiū filius iob

fatban ebrius nūq̄ illi ventri vacabant quali diceret nō. h̄
tamen inter cōuiuia mēis bona intentō m̄n̄? feruet et mi
nus p̄iudet Et in euāgelio legit̄ q̄ herodes cōuiuuz facis
ens ioh̄ez baptistaz occiderit. Mala vero que p̄ueniūt q̄t̄
die ex hoc vicio illis qui habēt hoc viciū multa sunt Et p̄
mo enumerem̄ ea mala que eueniūt sp̄iū inter que primū
est grauamen s̄ ūs Vñ dñs luc̄ xxi Attēdite ne grauent̄
corda v̄ra in crapula et ebrietate. crapula est cruda epula
quādo tm̄ de cibo sumit̄ q̄ calor naturalis non sufficit ad dē
coctōnem ei?. adco em̄z grat̄a sp̄s nimietate cibi et po
tus vt sit quasi sepultus Vñ in osee. ix. mēphis sepeliet
eos. mēphis interpretatur ex ore Nimietas cibi et pot̄ ex
oris vicio occasiōez habēs homies sepelit Bre. quāto cor
pus implet̄ tanto anima minorat̄. vñ iero?. Qui luxuria
tur viuens mortu? est. et qui inebriat̄ mortuus est et se
pult?. Raban? vile sepulchz est et rietas sepultura ista
quasi quedaz submersio sp̄ual̄ est. in aqua em̄z sepeliri est
submergi. Scdm̄ malum est loquacitas. vñ gḡ. in omelia
de diuine epulone. p̄ma in male diuinitibus. famlat̄ur cul
pa loquacitatis. post loquacitatez ludi etiaz leuitas sequi
tur. Terciū est lasciuia. exo. xxxij sedit popul? māducare
et bibere et surrexerūt ludere Quartuz malum est luxuria
Vñ iere. v. saturauit eos et mechati sūt Ad eph. v. noli
te inebriari v̄mo in quo est luxuria. p̄u. xx. Luxuriōsa res
est v̄m̄uz Jeron? ad eustachū virgo xp̄i v̄m̄ū fugiat vt ve
nenuz. Idēz quicq̄d semiariuz est voluptatis venenum pu
ta Idēz quādui Eva in paradiso abstinentie virgo fuit. q̄cito
p̄ceptuz abstinentie violauit corruptōem sensit Idēz ad fu
riam v̄ginez O filia si apo? castigauit corp? suuz et in ser
uitutem redēgit. ne cum alijs p̄dicasset reprobz efficeret.
quomodo tu iuuenēcula ad huc in feruore iuuetutis posita
dapibus et v̄mo plena. de castitate eris secura. Ipsa etiaz
auaricia quādoqz p̄uenit ex vicio gula. Vnde Jeronim?.
Delicie epularum varietas. auaricie fomenta sunt. Idēz

9

Tolle epulaz et libidinis luxurias. nemo querit diuicias
quaz vsus vel in ventre vel sub ventre sunt. Sequit ex h
vicio silr inmia. vnde Amos vi. bibetes vinum in phyalis
et optimeto vngueto delibuti nihil copaciebant super co
tritoe ioseph Ad idez facit q legit in luc. de diuite epuloe
qui lazaro copassus non est. et vniuersali homo vicio gule
subiectus nulli alij vicio resistere pot. Vn galiens ebrios
sus seruus est oim pctoz. nullu peccatu pot vincere qui
captus est hoc vicio Ex q epiz ori q est quasi porta homi
nis viciu gule qd est quasi de familia dyaboli dnatur tota
familiam dyabolicaz sez vniuersitatez vicioz pmittit intra
re Viciu gule reddit hoiem stultuz ymo insanuz et ad vl
timuz reddit eu quasi porcu. pub. xx. vbi loquit de vmo
et ebrietate quicuzqz hijs delectat no erit sapiens Et in iob
xxviii. sapiencia non inuenit in terra sua ut viuicium Sene
ca Copia cibo subtilitas impedit Jero. winter pinguis
non gignit tenuem sensuz. Tullio. mete recta vti non po
ssunt. multo cibo et potu repleti. Ad sedm ptinet q legit
ozee. iiii. vinum et ebrietas auferunt cor e. idest metez Et
eiusdem vii Ceprut pncipes fure a vmo Seneca nihil ali
ud est ebrietas qm voluntaria insania. Ad terciu facit q di
cit seneca Quosaz vntri obediētes loco aialiuz numere
m? non hoim Jero. qui post carnez ambulat in ventrez et
libidinez promi quasi irrōnabilia aialia reputatur Et ij. pe
ij. dicit de talibz. hij velud irrōnabilia peora naturali in
captōem et pnciem. Et in elmearis supplet tendūt in hoc
tū deteriores sunt irrōnabilibz aialibus. quia illa non inci
dūt in laqueos qz vidēt vel in laqos in qz alia vice cecide
rūt q isti faciūt. vñ Jero. bruta aialia et vage aues in e
aldz pedicas reciaqz nō incidūt. Preē ista mala q spūalia
vident eē sequūt mltā alia mala ex vicio gule pmo fames
Vñ de gulob in ps dī famē paciētur vt canes. Dscē iiii.
Comedēt et nō saturabūt Jero. voluptas hita famē nō sa
turitatē pit. et lu. xv. d. filii pdig? q tenz figurā gulosoꝝ

10
Ego autem hic fame peo. et ad fr̄am est hoc verbum de illo
qui inebriat se vesp̄e. q̄ sicut in sequenti mane. Unde p̄b.
xxiii dicit salomō in p̄sona talis / quādo euigilabo. et rursus
vina repiam deinde sicut vsq̄ ad p̄adium nisi p̄us biberit
Idem accidit de esurie quia in p̄adio non cessat esuries.
vel qz non habz ea que vellet vel quātuz vellet. vel p̄parata
vt vellet. sicut emz dicit auḡ. vbiq̄ querit caro refectō
nem inuenit defectōem. Si aut̄ accidit q̄ habeat que et q̄
lia et qualit̄ vult non habz tm̄. venerez quātuz vellet habe
re. aut̄ deest ei ānona aut̄ sacc̄ non p̄t esse sine fame cui
ex defectu famis fames nascit̄ tūc optz euz ire spaciari vt
sic esuriat et sic famem venat̄. ledit̄ etiaz natura. Vñ iob
xx. Cum faciat̄ fuit artabit̄ et omis dolor irruet sup̄ eum
homo faciat̄ artat̄ idest arcus sibi videt̄ sicut angusta vi
dent̄ alicui horrea sua p̄pter mltitudinez frumētī dolor em̄
irruit sup̄ eum non emz osequit̄ voluptatem quā quesit̄
Vñ tullī? Si videres istos epulones velut opimos boues
stertere et sudare intelligeres eos qui maxime sequit̄ vo
luptates nime assequi qd̄ volunt Qui vicio gule laborat
patit̄ p̄ delectatōne vni? hore molestiam diei vni? vel mē
lis quia in acutaz vel aliam infirmitatez incidit Seneca E
brietas vni? hore hylarem insaniam lōgi t̄pis tedio pensat̄
Eccl̄i. xxx. amaritudo anime vniuz multuz potatū Ex vicio
etiaz gule sequit̄ vigilia. vñ eccl̄i. v. dulcis est sompnus
opanti siue paz̄ siue multuz comedat. saturitas aut̄ diuī
tis non sinit eum dormire Sequit̄ etiaz inde paupertas. vñ
eccl̄i. xix. oparius ebriofus non locupletabit̄. p̄u. xxi. qui
diligit epulas in egestate erit. qui amat vīnū et p̄guia nō
ditabit̄ Causa vero quare talis non ditat̄ tangit̄ in aggeo
vbi sic legit̄ p̄mo c̄. Qui cōgregauit merces misit eas in
saccuz ptusum Quis ebriofus qd̄ per totam septimanaz la
borauit in die dñica totuz ponit in saccuz ptusuz sez in ven
trem Sequit̄ etiaz ex vicio gule corpis infirmitas nec
vna tm̄ sed plures et quāq̄ mors. Ad p̄mū p̄tinet q̄ legit̄

21

Eccl. xxxvii. in multis elcis erit infirmitas. Ad sedm pti
net q̄ dicit seneca. Quis hostis in quēquaz tam cōtumeli
ōsus fuit qm̄ in quosdaz voluptates sue sunt. sufficit alicui
si hostez suum excecet. sed voluptates non solum excecāt
voluptuosos sed etiaz impotētis reddūt et contractos et
leprosos et diuersi alijs infirmitatibz affligūt. Ad vltimū
ptinet q̄ legit **Eccl. xxxvii.** Propt̄ crapulam mlti obiēt.
Et seneca. pōt nra p̄iudicia hinc corpusculo longiorē pro
gare moraz si voluptates quibz maior pars perit poterim?
regere et coherere. Ad quartuz p̄tiet q̄ legit **Eccl. vij.**
Inueni mulierem morte amariorē. hęc mulier est voluptas
carnis que morte est amarior quia non vna sola morte int̄
ficat sed triplici. scz morte t̄pali. morte culpe. et dāpnatōis
eterne. Ad idēz p̄tinet q̄ legit **p̄. xxiii.** vacātes potibus
et dantes simbola cōsumēt. et post in eodem. ingreditur
blande sed in nouissimo mordebit coluber. et sic regul⁹ ve
nena diffūdet. Et nau. i. sicut sp̄me semuicez cōplectunt̄
sic cōuiuū eoz p̄ter potācium cōsumēt quasi stipula ari
ditate plena. hic viciū seruū nrm naturalem dñari nobis fa
cit. Vñ **eccl. xij.** bñfac humili idest aīe. et ne dederis impio
idest corpi. p̄hibe panes illi dari ne in ip̄is potēciōz te sit.
Et **p̄. xxix.** Qui delicate a puericia nutrit seruū suum po
stea senescet eum cōtumacez. Decimū faciēs ad detestatoz
hui⁹ vicij est hoc qd̄ viciū istud est vna de grauoribus in
firmitatibz sp̄ualibz. p̄pendit̄ aut̄ grauitas hui⁹ infirmita
tis exl̄s q̄ cito interficit vel suffocat dure affligit vix curat̄
mltas exp̄sas requirit que tñ potēciōz nocēt qm̄ p̄sint. oīa
etiaz genera infirmitatuz et sp̄ualū et corporalū inducit h̄
infirmitas. Propter primum assimulatur hęc infirmitas
sq̄uā nancie que est infirmitas gule cito suffocans homiem
Propter sedm assimulatur hęc infirmitati que d̄ appeti
tus canin⁹ vel volin⁹. Affligit emz hęc infirmitas homiem
fame insaciabili sic ostēsus est p̄us. Vñ in p̄b. iust⁹ come
dit et implet aīam suaz. venter aut̄ impioz insaciabilis est

12
vix etiam curatur viciū istud quia iniciū habet ab humana
necessitate sicut ostensū est p̄us. nec senectute videt̄ defi-
cere sicut luxuria ymo tūc auget̄. medicamētuz eius ver-
tit̄ in nocumētuz. Vñ ḡḡ. in mox. q̄t solacia ad viuēdi vs-
sum querim? quasi tot nre egritudinis medicamētis ob-
uiam? quia hocipm medicamētuz in vuln? vertit̄ quia ex
quilito remedio paulo diuici? inherētes ex eo grau? defi-
cim? qd̄ p̄uide ad refectōem paramus. senes enī magis
amāt bonuz vinuz. **E**xp̄sas etiaz tātas requirit̄ hęc infirmi-
tas vt mlti hoc vicio depauperent̄ et semp̄ deterior̄ se habēt.
Quomō aut̄ ex hac infirmitate cetera introducantur satis
manifestuz est ex p̄dictis. **V**ndeci^m faciēs ad detestatoz hū?
viciū est h̄ q̄ ille qui hoc vicio capit̄ a dyab^o valde piculose
capit̄. vñ cū dyabol^o querat eū mortificare scdm̄ illud ps̄
considerat p̄ctōr iustuz et que mortifi. eum iam est p̄pe in-
tentōem cum ad gulam manū ei tenet. **A**d hoc referri p̄t
illud verbuz senece voluptates inter res vilissimas p̄cipue
extirpa que more latronū in hoc nos amplectūtur vt strā-
gulēt. **D**uodecimū faciēs ad detestatoz hū?
viciū est h̄ q̄ ille qui hoc vicio a dyabolo tenet̄ valde firmē tenet̄ hoc
enī viciū est quasi quoddaz frenū ori ip̄i? imposituz. vñ
p̄t eum circūducere ad volūtatez suaz. **J**uxta illud iacobi
ij. frena in equoz ora ad cōsenciēduz nobis mittimus et
omē corpus eoz circūferim?. est etiaz viciū istud inter de-
formitates sp̄uales quasi latitudo oris non talis qualem
habēt ora canū qui dicūtur leporarij vel venatici sed talis
qualem habz os infirmi. insatiabilis enī est nec sufficit ei
qd̄ gignit terra nisi ⁊ aquatilia ⁊ volatilia habeat. **V**ñ iero
Tauri paucorū iugoz pascuis alunt̄ vñca silua plurib?
elefātib? sufficit. homo vero terra et mari pascit̄. **P**enul-
timū faciēs ad detestatoz hū?
viciū est hoc q̄ ille qui la-
borat hoc vicio est in seruitute valde grauē et valde igno-
miosa. **S**ex aut̄ sunt in quib? attenditur grauitas huius
seruitutis. p̄mū est hoc q̄ ip̄e est seru^o ei? qui naturaliter

debz seruire ei sez corpis sui **A**d hoc p̄tinet illud q̄ legitur
in p̄b. non dez seruū dñari p̄ncipibz. et illud p̄b. xxx.
per tria mouet terra et q̄rtuz sustinere non p̄t per seruuz
cum regnare cepit. seruū iste corpus est ex cui⁹ dñatōne
terra mouet quia homo vel ecclia turbat. **S**edm̄ est q̄ ta
lis oīm illoz seruū est quibz indiget corpus. **V**n̄ seneca
multis seruit qui corpi seruit **T**erciuū est quia talem op̄z
seruire cui⁹ dñe sez gule cui null⁹ p̄t seruire ad suam
uolūtatem. que uult singulis diebz pari bis sibi varia fer
cula de quibz nihil remanet sed postq̄ tetigerit picat et in
locum turpitudinis ⁊ quasi p̄ditōnis trāmittit **A**d hoc
p̄tinet q̄ legit ioc̄l. .j. ululate qui bibitis uinuz in dulces
dine perit emz ab ore v̄ro. **E**t illud uerbum **S**erū. uolup
tas gutturis que tanti hodie estimat vix duoz habet lati
tudinez digitoz non durat delectatō nisi quāteuz durat trā
situs ille per gulam. et p̄ illo trāitu uult dñā gula tot et
tanta sibi pari **Q**uartuz est q̄ ip̄e uili labori intendit quia
impletōni loci immūdi sez vētris qua emz rōne locoz imū
doz euacuātō est vile opus eadez rōne etiaz impletō. intē
dit emz sacci vni⁹ refectōni et sacci immūdicia pleni cum
intendit refectōni corpis. corpus emz sacc⁹ est. vñ in p̄
concidisti saccuz meum. ip̄a etiaz glōsa et beata caro x̄pi.
saccus uocat̄ **N**ō autē est hoc intēdere refectōi sacci vni
us. xl. annis quē ad vltimuz scio putrefienduz **N**ūm̄ est
hoc q̄ uan⁹ et quasi inutilis est labor eius. satis van⁹ vi
detur labor quo aliquis laborat ut deliciose pascat latronez
vni⁹ morti dāpnatum **L**atro iste morti dāpnat⁹ est cor
pus n̄m̄ **V**n̄ sen. om̄s capitali supplicio eōdemnati sum⁹
Satis etiaz videt̄ van⁹ labor quoq̄ homo laborat ut vermes
splendide pascat non est curādum qualem inueniāt carnem
vermes vel p̄nguam vel macilētam. carnez ip̄inguare est
vermibus escam p̄parare. **S**extuz est q̄ dñā gula totuz la
bozez homis requirit **V**n̄ eccl̄. .vi. om̄s labor homis in ore
ei⁹. **V**ltimuz faciēs ad detestatōz hui⁹ yicij est om̄datō

24
sui contrarij se3 cōmendacio temperancie vel ieiunij. sed de h
alibi dicitur

De spēbus gule Secda pars.

Sequit̄ de spēbus hui9 vicij que sūt castrimargia
siue cōmessatō et ebrietas. Dicit̄ aut̄ castrimar-
gia eo q̄ in castris vētris om̄ia mergant̄. Ad cui9
detestatiōem sufficiāt ea que ad detestatiōem gulositatis su-
pius dicta sunt. S3 ad detestatiōem ebrietatis que semper
viciosior est aliqua addem9. Primū est q̄ ebrietas pdiciose
agit exercitus em9 illius pacifice recipit̄ et post noc9. Vñ
pū. xxiii. ne intuearis vinū qñdo flavescit euz splēduerūt
in vitro color eius ingredit̄ blāde ecce pacific9 ingressus
sed in fine mordebit vt coluber ecce nocumētuz. Secdo fa-
cit ad detestatiōem hui9 vicij mltiplex maledictō quā de9
ebrijs facit. vñ ysa. v. **De** qui cōsurgitis mane ad ebrie-
tate3 sectādā et potādūz vsq3 ad vespum. et post eodem
ca9. et qui potētes estis ad bibēduz vinū. et d̄r contra ali-
quos qui glantur ex hoc q̄ possūt multuz vinū sustinere
Et ysa. xxviii. et corone supbie ebrijs effraym **Et** pū. xxiiij
Cui v̄ cui9 pat̄ v̄ cui rixē cui fouee cui sine eā vulnera.
cui suffusio oclorū nōne hīs qui morātur in v̄mo et studēt
calicib3 epotādīs **Et** dicit glo. sup illud cui suffusio oculo-
rū immoderat9 haustus vini exterioris et interioris visus
ingerit cecitate3. Tertō facit ad detestatiōez hui9 vicij hoc
q̄ om̄ia bona dissipat̄ in homie. **Bona** gr̄e dissipat̄ vsq3 ad
fūdamētuz eoz se3 vsq3 ad fidem. Vñ eccl̄. xix. vinū et mu-
lieres apostatare faciūt sapiētes. **Bona** etiā nature exter-
miat̄ vsq3 ad infelicitate3. Vñ pū. xxiiij. diē ebriofus ver-
be rauerūt me et nō dolui. vulnerauerūt me et nō sensi. Vñ
aug9 ebrietas auferē memoriā dissipat̄ ser sum cōfundit̄
intellec̄tūz cecidat̄ libidiez inuolūt̄ linguaz corrūpit̄ sāg-
tūnez om̄ia mēbra debilitat̄ vitam dimīnuit et omēz salutē
extermiat̄. **Quarto** facit ad detestatiōem hui9 vicij hoc q̄